

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU
Nová svoboda, Ostrava

Výtvarná práce, Praha

30. XII. 1975

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

12. XII. 1975

ze dne

1
„Racek“ na scéně DPB

Návrat k Čechovovi

Návrat k Čechovovi znamená vždy pro každý soubor období zvýšené aktivity a maximálního usilování proměnit inscenaci té které Čechovovy hry v uměleckou výpověď souboru. Nejinak tomu jistě bylo i v případě uvedení RACKA na scéně Divadla Petra Bezruče u příležitosti třicetiletého trvání divadla.

Racek je hrou o různých podobách umělce, o obměnách vztahu k umění, a to nikoli k umění Múze, ale k umění, které je tvrdým a bolestným celoživotním povoláním. Tento vztah má v Rackovi u všech postav podobu aktivního jednání, je hluboce lidský, a to i tam, kde ho Čechov vidí v deformované podobě (Arkadinová, Trigorin, Samrajev).

Škoda, že inscenace v DPB jen občas a nesměle dala na-

plno průchod živým, konkrétním čechovovským postavám. Oscillovala mezi mchatovskou tradicí a místy sympatickou groteskní nadsázkou. Bohužel však obě tyto roviny byly vedle sebe položeny bez hlubších vztahů, jen jako by náhodou a byly tak pouze obrazem určitých situací uvnitř textu.

Jednotlivé postavy byly vystavěny v přesných konturách, jednou provždy neměnných a nic, co se během tohoto dlouhého večera odehrálo, nemělo vliv na proměnu jejich jednání. Náznak této proměny byl uskutečňován víc z vnějšku (Nina — L. Termerová) třeba i kostýmem, ale nebyl aktivním vztahem postav k situaci. Jen tam, kde se individuální herecký typ kryl s typem čechovovské postavy (Sorin — J. Zach, Samrajev — O. Janda, Máša — V. Janků, Dorn — M. Sova), objevila se naplno mnoho tvárnost přediva, ze kterého Čechov spřádá své hrdiny.

ŠÁRKA KOSKOVÁ

▲ Dnes v 19.00 hodin uvede Divadlo Petra Bezruče v Ostravě jako slavnostní premiéru v rámci oslav 30. výročí založení divadla inscenaci Antona Pavloviče Čechova „Racek“. V hlavních rolích uvidíme Miloslava Čížka, Lenku Termerovou, Johanu Tesařovou, Jana Filipa a další. Po představení se koná setkání s bývalými členy divadla a hosty v divadelním klubu DPB v Ostravě. Na snímku z představení: Johana Tesařová jako Arkadinová a Jan Filip v roli Trigorina.

Foto: VLADIMÍR DVORÁK

VYŠTRÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

ze dne 13. 1. 1976

DPB

Racek Antona Pavloviče Čechova je z těch her, které si získaly zvláště místo v dějinách moderního divadla

Od slavné moskevské premiéry, která se stala základním kamenem nové divadelní školy a počátkem velké divadelní epochy, zůstává této hře úloha jakéhosi programového divadelního manifestu. I hlavní téma hry — úsilí o život tvořivý a plodný — i její symbolický název působily vždy velmi inspirativně. Je tudíž pochopitelné, že jubilující Divadlo Petra Bezruče určilo premiéru Raceka jako vrcholný večer oslav třicátého výročí svého založení a zahájení pravidelného provozu.

V programovém článku se dramaturgie divadla v tomto smyslu k Čechovově hře také přihlásila a zároveň vyložila, jak v ní soustředěně sleduje především postavu Niny „na její žalostné a přece radostné cestě vítězího umělce“ a roz-

víjí téma „vzletu a vítězství“.

Tento výklad není nový, má svou dobrou tradici, ale má také své záludnosti. Jsou zde totiž ještě další témata hry, jsou zde ještě postavy mimo Ninu a jsou i vztahy mezi ni-

du až k závěrečné společné scéně rozchodu.

Zdá se, jako by robustní režijní ruka Josefa Janíka tentokrát zůstala převážně jen u vnějších kontur inscenace, kreslených často v tvrdých a

ků], jiné se nevyhýbají prostředkům fraškovitým, jako dialog Arkadinové s Trigorinem v závěru 3. jednání, jak jej hrají J. Tesařová a J. Filip Herci v této inscenaci nemají vůbec snadnou úlohu. Postavy

RACEK V JUBILUJÍCÍM DIVADLE

mi. Je-li Nina pojímána jako člověk citlivý a hluboký, pak Trigorin, jehož miluje, nemůže být zdegradován na komického panáka. To pak stojí při sobě hodnoty neslučitelné v mezích divadelní pravdy jednoho představitele. Ale i uvnitř jedné postavy, třeba právě této programově zdůrazňované a v inscenaci pozorně vedené Niny Zarečné (hraje ji přesně v intencích režie L. Termerová), nastanou pak rozpory. Například už ve vlastním vztahu k Treplevovi (M. Čížek), v jeho vývoji od velmi emociálně exponovaného úvo-

příkrých kontrastech. Přitom režisér volí tradičně pomalý tempový spád svého představení. Protože jej však nenaplnuje vnitřním obsahem dosti intenzivním, jeví se časové proporce některých scén jako nadbytečné a místy i únavné. Souvisí to s další poněkud rozpačitě řešenou, ale velmi významnou stránkou představení, totiž s volbou jeho zánru. Zatímco některé scény jsou pojímány jako psychologicky realistické (Treplevovo ničení rukopisů), nebo až naturalistické (krize Mášina v hereckém provedení V. Jan-

příběhu žijí ve stálém hysterickém napětí, z něhož vybuchují v silně expresivních afektech, vzájemnými vztahy vytvářejí společnost předrážděných a zarputilých nesnášenlivců. V jednotlivých hereckých výkonech je pak divák zaujat spíše některými detaily než celkovým uchopením postav. To ostatně platí i pro pojetí Čechovova dramatu jako celku, pro celou inscenaci.

Jako už mnohokrát se tedy Racek ukázal znovu nejen ve své kráse, ale i ve své krajně obtížné polapitelnosti. (E)

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

Kvartální Praha

12. XII. 1975

ze dne

Členové DPB k XV. sjezdu KSČ

Horníci umělcům příkladem

Letošní rok je pro členy Divadla Petra Bezruče v Ostravě rokem dvou významných jubileí: 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a tři desetiletí trvání tohoto divadla. Výročí divadla oslaví dnes večer premiérou hry Antona Pavloviče Čechova „Racek“.

V návaznosti na tvůrčí iniciativu a aktivitu pracujících, ke které dal podnět hornický kolektiv Lumíra Sakmara, chtějí však také mladí z Divadla Petra Bezruče přispět svými patnácti konkrétními činy k XV. sjezdu KSČ. Jejich závazky jsou pochopitelně odlišné od jiných, např. z výrobní sféry, ale členové stranické, odborové a mládežnické organizace v divadle se na nich chtějí podílet co nejlépe.

Prvním konkrétním činem bude divadelní představení, jehož čistý výtěžek věnují do budování Památníku ostravské operace. Na bázi ZO SSM provedou „bezručáci“ patnáct

vytvoření bez nároku na honorář při různých kulturně politických příležitostech v předsjezdovém období. K samotnému XV. sjezdu KSČ pak nastudují současnou sovětskou hru Michaila Roščina „Valentín a Valentína“ o mladých lidech.

Dalí si také za úkol získat z řad svých členů patnáct čestných dárců krve a jedno představení pak věnují čestným dárcům krve města Ostravy bez nároku na honorář. V období oslav únorového vítězství pracujících lidu zorganizují společné setkání učňů odborného učiliště Dolu Vítězný únor a učnic jejich patronátního učiliště na představení Divadla Petra Bezruče, po němž se uskuteční beseda.

Ve spolupráci s ObvV KSČ v Ostravě 1 se budou podílet na zajišťování vhodných pořadů pro děti a mládež v kině Vesmír při nedělních dopoledních setkáních. Budou usilovat o efektivnější využívání vnitřních zdrojů a prostředků divadla tak, aby při bilanci prvního roku 6. pětiletky bylo dosaženo zlepšeného hospodářského výsledku. (jh)

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

12. XII. 1975

Premiéra Čechovova Raceka

Slavnostní týden v Divadle Petra Bezruče, v němž si soubor, diváci a všichni příznivci připomínají už třicet let trvání této scény, vyvrcholí dnes večer premiérou známé Čechovovy hry RACEK. Dilem, ve kterém se autor zabývá otázkami umělecké tvorby, se chtějí umělci tohoto divadla vyznat ze své největší lásky, právě touto cestou chtějí s obecenstvem hovořit o svých problémech.

Milostný příběh, který je základní dějovou osnovou Raceka, by byl značně banální, kdyby ho Čechov nepoužil k něčemu docela jinému než je vypravování o radostech a strastech lásky. Umělecké prostředí, do něhož příběh zasadil, mu umožnilo značně posílit motivy, o které se sám nejvíce v životě zajímal. A tak se mu podařilo vytěžit z přitažlivého námětu o soukromém životě here-

ček a spisovatelů mnohem víc, než bývá v podobných případech obvyklé. Racek se stal skutečně originální hrou, zamýšlející se nad tím nejvnitřnějším a nejcitlivějším, nad podstatou uměleckého talentu, nad nutností a možnostmi tvorby. Nemilosrdně, se sžíravou ironií se Čechov postavil proti těm, kteří jen sní a krásně mluví, ale v jejichž životě je mezi slovem a skutkem hluboký rozpor.

Připomněl, že v umění není hlavní věcí sláva a lesk, ale umělecký čin a neustálá práce na rozvoji talentu. Je namístě, že Divadlo Petra Bezruče se hlásí k těmto zásadám právě ve chvílích, kdy se zamýšlí nad tím, jak jít dál.

Režisér Josef Janík nechal rozeznít tyto myšlenky současným hereckým projevem. Na scéně, působivě vypracované hostujícím Otakarem Schindlerem, vytvářejí přední role Johana Tesařová, Miloslav Čížek, Jiří Zach, Lenka Termerová, Saša Kudrová, Otakar Janda, Blanka Melero-ová, Věra Janků, Milan Sova a Ivan Misař. (čs)